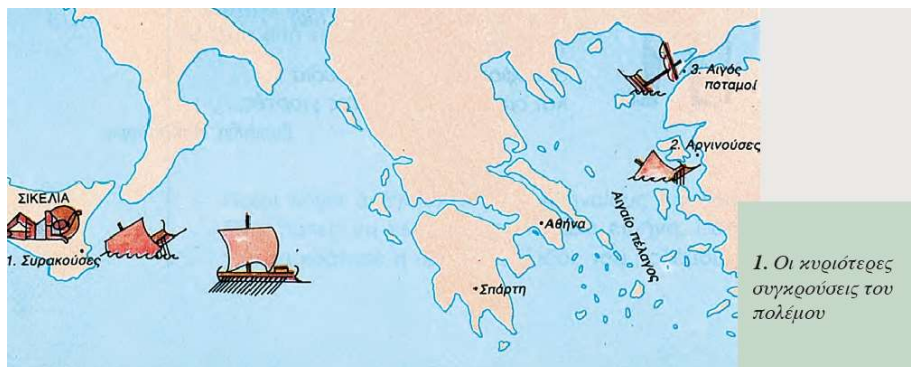

Σχεδιάγραμμα Κεφάλαιο 26

Οι κυριότερες φάσεις του πολέμου

Η εισβολή των Πελοποννησίων στην Αττική

Ο στρατός των Πελοποννησίων έκανε εισβολή στην Αττική (431 π. Χ.). Οι κάτοικοι της περιοχής με διαταγή του Περικλή κλείστηκαν στα Μακρά τείχη.

Ο αθηναϊκός στόλος λεηλάτησε τα παράλια της Λακωνίας

Τον δεύτερο χρόνο έπεσε μεγάλη αρρώστια (λοιμός) στην Αθήνα. Πέθαναν τότε πολλοί. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν κι ο Περικλής

Η εξάπλωση του πολέμου και η Νικίεια ειρήνη

Ο πόλεμος σιγά σιγά απλώθηκε σε πολλές περιοχές. Πολλοί όμως ήθελαν να σταματήσει ο πόλεμος. Πέτυχαν να γίνει ειρήνη. [στρατηγός Νικίας, Νικίεια ειρήνη (421 π.Χ.).

Η εκστρατεία των Αθηναίων στη Σικελία

Ο Αλκιβιάδης, κατάφερε να παρασύρει τους Αθηναίους σε μια εκστρατεία στη Σικελία εναντίον των Συρακουσών. Η εκστρατεία έγινε (415-413 π.Χ.), με μινάλν ήττα των Αθηναίων.

Οι Σπαρτιάτες δημιουργούν ισχυρό στόλο

Σε ναυμαχία στις Αργινούσες (406 π.Χ.) νίκησαν οι Αθηναίοι. Σε σύγκρουση (405 π.Χ.) στους Αιγός ποταμούς, οι Αθηναίοι έπαθαν μεγάλη καταστροφή.

Οι Αθηναίοι αναγκάστηκαν να υπογράψουν ειρήνη με βαριούς όρους

Ο πόλεμος τελείωσε. Άφησε όμως πίσω του αμέτρητους νεκρούς, ερειπωμένες πόλεις και ψυχικά τραύματα.

Βρες τις λέξεις του Κρυπτολεξου

Ρ Σ Τ Ρ Α Τ Ο Σ Ε Ι Σ Β Ο Λ Η Τ
Ο Κ Π Ο Ζ Α Λ Κ Ι Β Ι Α Δ Η Σ Σ
Σ Α Ε Ι Ο Ν Ι Ο Λ Α Κ Ω Ν Ι Α Γ
Ι Τ Λ Α Γ Ω Ν Α Σ Θ Α Λ Α Σ Σ Α
Λ Α Ο Τ Β Η Κ Α Τ Α Σ Τ Ρ Ο Φ Η
Ε Σ Π Ε Α Ρ Γ Ι Ν Ο Υ Σ Ε Σ Δ Π
Κ Τ Ο Ι Θ Ε Ε Π Ε Ι Σ Μ Α Γ Ω Ε
Ι Ρ Ν Χ Η Ψ Σ Υ Γ Κ Ρ Ο Υ Σ Η Ρ
Α Ο Ν Η Ν Ω Ε Α Ν Τ Ι Π Α Λ Ο Ι
Ζ Φ Η Ζ Α Π Ε Ι Ρ Α Ι Α Σ Θ Χ Κ
Π Ε Σ Υ Ρ Α Κ Ο Υ Σ Ε Σ Ε Μ Σ Λ
Ε Σ Ι Γ Ι Χ Η Π Ο Λ Ε Μ Ο Σ Ρ Η
Ρ Λ Ο Ι Μ Ο Σ Ν Ι Κ Ι Α Σ Θ Η Σ
Σ Δ Ι Α Τ Α Γ Η Ι Α Τ Τ Ι Κ Η Α
Ε Χ Ρ Η Μ Α Τ Α Ι Γ Α Ι Ο Φ Ζ Τ
Σ Τ Ν Α Υ Μ Α Χ Ι Α Σ Τ Ο Λ Ο Σ

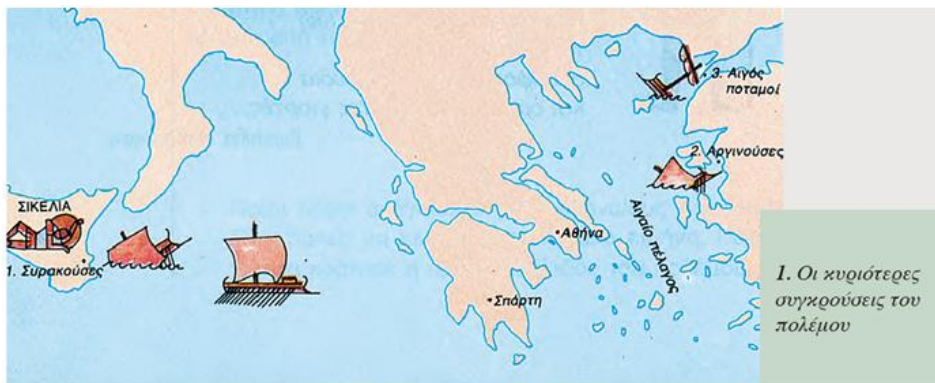
Βρες τις λέξεις

ΣΤΡΑΤΟΣ ΕΙΣΒΟΛΗ ΑΤΤΙΚΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΟΙ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΔΙΑΤΑΓΗ ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΤΕΙΧΗ ΑΘΗΝΑ
ΠΕΙΡΑΙΑΣ ΛΑΚΩΝΙΑ ΛΟΙΜΟΣ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΠΕΙΣΜΑ
ΠΟΛΕΜΟΣ ΝΙΚΙΑΣ ΑΛΚΙΒΙΑΔΗΣ ΣΙΛΕΚΙΑ ΣΥΡΑΚΟΥΣΕΣ
ΑΙΓΑΙΟ ΙΟΝΙΟ ΣΤΟΛΟΣ ΝΑΥΜΑΧΙΑ ΑΡΓΙΝΟΥΣΕΣ ΑΓΩΝΑΣ
ΘΑΛΑΣΣΑ ΧΡΗΜΑΤΑ ΠΕΡΣΕΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26

Οι κυριότερες φάσεις του πολέμου

Οι Σπαρτιάτες και οι σύμμαχοί τους κάνουν εισβολή στην Αττική και οι Αθηναίοι λεηλατούν τα παράλια της Λακωνίας. Ο πόλεμος ξαναρχίζει με εκστρατεία των Αθηναίων στη Σικελία και τελειώνει με νίκη των Σπαρτιατών.

1. Οι κυριότερες συγκρούσεις του πολέμου

Η εισβολή των Πελοποννησίων στην Αττική

Ο στρατός των Πελοποννησίων έκανε εισβολή στην Αττική (431 π. Χ.) και άρχισε να προκαλεί καταστροφές. Οι κάτοικοι της περιοχής με διαταγή του Περικλή κλείστηκαν στα Μακρά τείχη, που προστάτευαν όλη την

Σχόλιο [T1]: είσοδος σε ξένη χώρα με τη βία των όπλων και με στόχο την κατάκτησή της, τη λεηλάτησή της

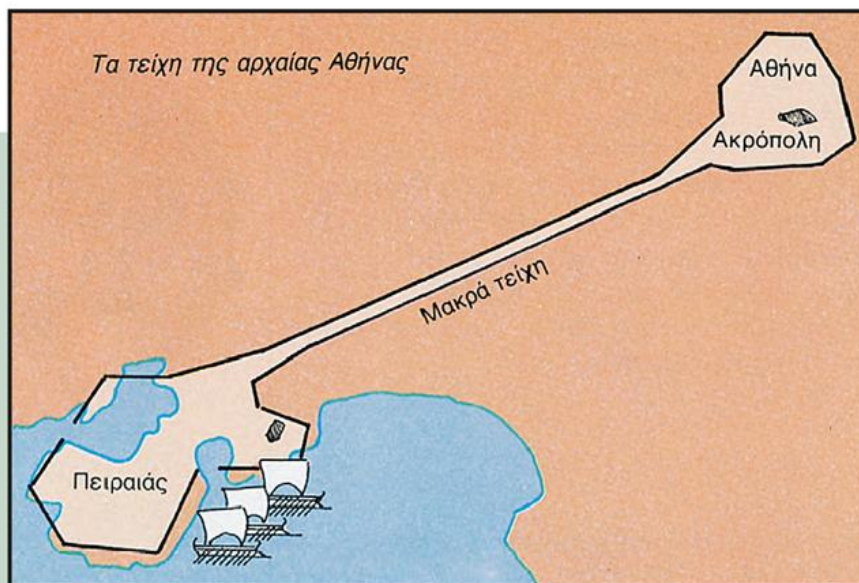
Σχόλιο [T2]: κάποιος που έχει εξουσία, ζητά από κπ. άλλο να κάνει οπωσδήποτε κτ. ή να συμπεριφερθεί με ορισμένο τρόπο

Σχόλιο [T3]: ψηλός και ισχυρός τοίχος από μεγάλες πέτρες, που έχτιζαν γύρω από τις αρχαίες και μεσαιωνικές πόλεις αλλά και γύρω από εκτεταμένες περιοχές για προστασία από τους εχθρούς

περιοχή από την **Αθήνα** ως τον **Πειραιά**.

**τα Μακρά
τείχη:** τα
μεγάλα τείχη
που
προστάτευαν
την Αθήνα και
τον Πειραιά.

4. Αναπαράσταση της περιοχής της Αθήνας - Πειραιά με τα Μακρά τείχη

Ο αθηναϊκός στόλος λεηλάτησε τα παράλια της Λακωνίας

Παράλληλα, ο αθηναϊκός στόλος λεηλάτησε τα παράλια της Λακωνίας.

Σχόλιο [T4]: κάνω αρπαγές με τη βία και σε μεγάλη έκταση (σε καιρό πολέμου)

Η μεγάλη αρρώστια (λοιμός) στην Αθήνα

Τον δεύτερο χρόνο έπεσε μεγάλη αρρώστια (λοιμός) στην Αθήνα. Πέθαναν τότε πολλοί. Ανάμεσα σε αυτούς ήταν κι ο Περικλής. Η Αθήνα έχασε τον αρχηγό της σε μια πολύ δύσκολη στιγμή.

ο λοιμός:
μεταδοτική ασθένεια που προκαλεί θάνατο.

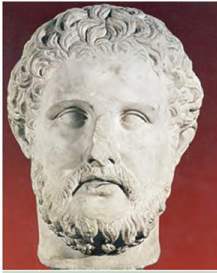
Η εξάπλωση του πολέμου και η Νικία ειρήνη

Ο πόλεμος σιγά σιγά απλώθηκε σε πολλές περιοχές. Οι αντίπαλοι πολεμούσαν με πείσμα. Πολλοί όμως είχαν κουραστεί και ήθελαν να σταματήσει ο πόλεμος. Αγωνίστηκαν λοιπόν και πέτυχαν να γίνει ειρήνη. Την πρωτοβουλία είχε ο στρατηγός Νικίας, γι' αυτό και η ειρήνη ονομάστηκε Νικία (421 π.Χ.).

Η εκστρατεία των Αθηναίων στη Σικελία

Η ειρήνη όμως δεν κράτησε για πολύ. ο πόλεμος ξανάρχισε. Ο Αλκιβιάδης, άνθρωπος υπερβολικά φιλόδοξος, κατάφερε να παρασύρει τους Αθηναίους σε μια εκστρατεία στη Σικελία εναντίον των Συρακουσών.

Σχόλιο [T5]: η αγάπη, η επιδίωξη της δόξας, της φήμης, της ανάδειξη

2. Μαρμάρινο κεφάλι
του Αλκιβιάδη
(Γλυπτοθήκη Ny
Carlsberg,
Κοπεγχάγη)

Αν πετύχαιναν να νικήσουν, όλο το εμπόριο θα περνούσε στα χέρια των Αθηναίων. Η Αθήνα θα κυριαρχούσε όχι μόνο στο Αιγαίο πέλαγος αλλά και στο Ιόνιο. Η εκστρατεία έγινε (415-413 π.Χ.), αλλά κατέληξε σε μεγάλη ήττα των Αθηναίων.

Οι Σπαρτιάτες δημιουργούν ισχυρό στόλο

Ο πόλεμος, που όλο φούντωνε, ήταν δύσκολο να τελειώσει. Οι Σπαρτιάτες πήραν την απόφαση να δημιουργήσουν κι αυτοί ισχυρό στόλο,

Σχόλιο [Τ6]: παίρνω μεγάλες διαστάσεις, αποκτώ μεγάλη ένταση ή έκταση

ικανό να τα βάζει με τον αθηναϊκό. Ζήτησαν μάλιστα για τον σκοπό αυτό και χρήματα από τους Πέρσες. Έτσι πέτυχαν ν' αποκτήσουν μεγάλη ναυτική δύναμη. Ο αγώνας είχε πια μεταφερθεί στη θάλασσα.

Η ναυμαχία στις Αργινούσες και η σύγκρουση στους Αιγός ποταμούς

Σε ναυμαχία που έγινε στις Αργινούσες (406 π.Χ.) νίκησαν οι Αθηναίοι. Η κρίσιμη όμως σύγκρουση έγινε την άλλη χρονιά στους Αιγός ποταμούς, όπου οι Αθηναίοι έπαθαν μεγάλη καταστροφή. Μετά το γεγονός αυτό ο στόλος της Σπάρτης έπλευσε στον Πειραιά.

Οι Αθηναίοι αναγκάστηκαν να υπογράψουν ειρήνη με βαριούς όρους

Οι Αθηναίοι βρέθηκαν σε δύσκολη θέση. Αναγκάστηκαν να υπογράψουν ειρήνη (404 π.Χ.) με βαριούς όρους γι' αυτούς.

Οι συνέπειες του πολέμου

Ο πόλεμος τελείωσε. Άφησε όμως πίσω του αμέτρητους νεκρούς, ερειπωμένες πόλεις και ψυχικά τραύματα που ήταν δύσκολο να γιατρευτούν.

Σχόλιο [T7]: ψυχικός κλονισμός που δημιουργείται από πολύ δυσάρεστα γεγονότα ή καταστάσεις και που αφήνει ίχνη στην προσωπικότητα του ατόμου· ψυχικό τραύμα

παράθεμα 1 Το τέθος του Περικλή

Όταν ο Περικλής ήταν στα τελευταία του, γύρω του ήταν μαζεμένοι οι φίλοι του. Συζητούσαν λοιπόν για τη δύναμή του και τα κατορθώματά του. Ο Περικλής εννιά φορές στρατηγός και νικητής δόξασε την Αθήνα. Καθώς κουβέντιαζαν λοιπόν, νόμιζαν πως δεν τους καταλάβαινε και είχε χάσει τις αισθήσεις του. Εκείνος όμως τους παρακολουθούσε και τους διέκοψε λέγοντάς τους: «Απορώ γιατί επαινείτε και θυμάστε τα έργα μου, για τα οποία με βοήθησε η τύχη, και δεν αναφέρετε το καλύτερο και το σπουδαιότερο, πως κανένας Αθηναίος πολίτης δε φόρεσε μαύρα εξαιτίας μου».

Πλούταρχος, Περικλής, 38 (διασκευή)

παράθεμα 2 Το τέχνασμα του Λύσανδρου

Οι στόλοι της Αθήνας και της Σπάρτης βρίσκονταν ο ένας απέναντι στον άλλο στα στενά του Ελλησπόντου. Ο αρχηγός του στόλου των Σπαρτιατών Λύσανδρος δε φαινόταν πρόθυμος να δώσει μάχη. Οι Αθηναίοι νόμισαν ότι οι Σπαρτιάτες φοβούνται. Κατέβηκαν λοιπόν στη στεριά και άρχισαν να αγοράζουν ό,τι χρειάζονταν. Ο Λύσανδρος, έχοντας έτοιμο τον στόλο του, βρισκόταν στην άλλη πλευρά των στενών, απέναντι από τους Αθηναίους. Έδωσε εντολή σ' ένα πλοίο του να πλεύσει στο μέσο της απόστασης. Απ' εκεί οι ναύτες παρακολουθούσαν τους Αθηναίους. Μόλις τους είδαν να έχουν κατέβει στην ξηρά, ύψωσαν μια ασπίδα. Ο Λύσανδρος, μόλις είδε την ασπίδα, διέταξε τον στόλο να πλεύσει ολοταχώς. Οι Αθηναίοι που βρίσκονταν ακόμη στην ξηρά τα έχασαν. Έτρεξαν για τα πλοία, αλλά δεν πρόφτασαν. Πιάστηκαν όλοι αιχμάλωτοι.

Ξενοφώντας, Ελληνικά, 1, 2, 27-28 (διασκευή)

3. Χάλκινη ασπίδα, λάφυρο των Αθηναίων από τους Σπαρτιάτες κατά τον Πελοποννησιακό πόλεμο (Μουσείο Αοχαΐας Αγοράς)

παράθεμα 3 Βαριοί οι όροι για τους Αθηναίους

Όταν οι απεσταλμένοι της Αθήνας έφτασαν στη Σπάρτη, οι πέντε έφοροι κάλεσαν σε συμβούλιο τους συμμάχους τους. Σ' αυτό οι Κορίνθιοι, οι Θηβαίοι και πολλοί άλλοι Έλληνες πρότειναν να μην κάνουν ειρήνη με τους Αθηναίους, αλλά να τους αφανίσουν. Οι Λακεδαιμόνιοι όμως είπαν πως δε θα υποδουλώσουν μια πόλη ελληνική που πρόσφερε πολλά στη διάρκεια των περσικών πολέμων. Γι' αυτό δέχτηκαν να κάνουν ειρήνη με τους εξής όρους: να γκρεμίσουν οι Αθηναίοι τα Μακρά τείχη και τα τείχη του Πειραιά, να παραδώσουν τα πλοία τους εκτός από δώδεκα κ.ά.

Οι Αθηναίοι αποφάσισαν να δεχτούν την ειρήνη, μια και δεν μπορούσαν να περιμένουν άλλο, αφού πολλοί πέθαιναν από την πείνα.

Ξενοφώντας, Ελληνικά, 2, 19-22 (διασκευή)

1. Πώς φαντάζεσαι ότι ένιωθαν οι Αθηναίοι κλεισμένοι για αρκετό καιρό στα Μακρά τείχη;
2. Πώς κρίνεις το γεγονός ότι οι Σπαρτιάτες ζήτησαν χρήματα από τους Πέρσες για να ενισχύσουν το ναυτικό τους;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26: Οι κυριότερες φάσεις του πολέμου

1. Να βάλεις τις προτάσεις στη σωστή σειρά. Ύστερα να διηγηθείς τα γεγονότα που έγιναν στα χρόνια του Πελοποννησιακού πολέμου.
- 2 Στην Αθήνα έπεσε μεγάλη αρρώστια από την οποία πέθανε και ο Περικλής.
- 1 Ο στρατός των Πελοποννησίων μπήκε στην Αττική και άρχισε να προκαλεί καταστροφές.
- 5 Μετά τη νίκη των Σπαρτιατών στους Αιγός ποταμούς, ο πόλεμος τελειώνει.
- 4 Οι Αθηναίοι εκστρατεύουν στις Συρακούσες.
- 3 Υπογράφηκε η Νικία ειρήνη.

2. Πόσα χρόνια κράτησε ο Πελοποννησιακός πόλεμος; Γιατί κράτησε τόσο πολύ;

Από το 431 π.Χ. μέχρι και το 404 π.Χ. δηλαδή 431 - 404 = 27 χρόνια.....
 Και οι δύο αντίπαλοι πολεμούσαν με το ίδιο πείσμα, γι' αυτό δεν μπορούσε να κρατήσει πολύ η ειρήνη. Ήθελαν οπωσδήποτε να κυριαρχήσουν και δεν καταλάβαιναν ότι με αυτόν τον τρόπο πολεμούσαν Έλληνες με Έλληνες.

3. Να βάλεις ένα Σ για το σωστό και ένα Λ για το λάθος.

- Σ Τόσο οι Αθηναίοι όσο και οι Πελοποννήσιοι ήθελαν να συνεχιστεί ο πόλεμος.
- Σ Την πρωτοβουλία για να υπογραφεί ειρήνη την πήρε ο στρατηγός Νικίας.
- Λ Η εκστρατεία των Αθηναίων στη Σικελία κατέληξε σε μια μεγάλη νίκη για την Αθήνα.
- Σ Οι Σπαρτιάτες αποφάσισαν να φτιάξουν και αυτοί ισχυρό στόλο ζητώντας τη βοήθεια των Περσών.
- Λ Στη ναυμαχία, που έγινε στις Αργινούσες, οι Σπαρτιάτες νίκησαν τους Αθηναίους.
- Λ Η αποφασιστική μάχη δόθηκε στους Αιγός ποταμούς, όπου οι Σπαρτιάτες έπαθαν μεγάλη καταστροφή.

